

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA
MAXSUS TA'ILIM VAZIRLIG'I

SAMARQAND IKTISODIYET VA SERVIS INSTITUTI

SAMARQAND IKTISODIYET MAKTAHI

XIZMAT K'URSATIY SH SO'XASI: RIVOJLANIY SH TENDENCIYASI VA ISTIQBOLLARI

respublika an'yanaviy ilmiy-amaliy konferentsiyasi

MATERIALLARI

I qism

SAMARQAND – 2016

МУНДARIЖА:

I ШУЪБА. «ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СОҲАСИНИНГ МАМЛАКАТ ИҚТИСОДИЙ ТАРАҚҚИЙТИНИ ТАЪМИНЛАШДАГИ, АҲОЛИ ҲАЁТ ДАРАЖАСИ ВА СИФАТНИ ОШИРИШДАГИ ЎРНИ ВА АҲАМИЯТИ»

Қудратов Ф.Х., Пардаев М.К.	Мушаввирликнинг 25 йиллиги нишон- ланган йилнинг устувор вазифалари	3
Мухаммадиев М.М.	Эхтиёжлар ва уларнинг тараққиотида хизматларнинг тутан ўрни	11
Суюнов С.Х.	Ўзбекистон Конституцияси – ҳуқуқий демократик жамиятнинг шахслантиришнинг асосидир	16
Пардаев М.К., Мамановусов Т.О., Бойтабаев М.У.	Тўғри бўл – ўзоқларга етгач (Ўзбекистонда эришилган муваффақиятларнинг жаҳон эълитрофи)	21
Нормаматов Р., Пардаев Ф.Я., Исломов Ш.Н.	Микроунирентларга бой маҳсулотлар истеъмоши – аҳоли турмуши даражасини белгиловчи муҳим кўрсаткичдир	24
Мингбуев А., Хол- дов Н., Холдиров С.	Хизмат қоғариш соҳасидаги аҳоли ҳаёт даражаси ва айтаётган оқибатдаги айланиш	27
Холмқулов А.Н., Амиров Э.Д.	Ўзбекистон Республикаси асосий макроектносдий кўрсаткичлари таҳлили	29
Муратова Н.У., Ортиқов Д.	Лизинг хизматлари ва уларнинг мамлакат тараққиётидаги роли	34
Суюнов С.Х., Суюнова К.Б.	Таъбиркорлик ва сервисни ривожланти- ришда қолув устуворлигини таъминлаш йўллари	39
Қамиллова Н.А., Муртазалиева П.	Экономика Ўзбекистонда в международных рейтингах: наметившие позиции и пути их повышения	45
Намидова Н.З., Жо ташидова З., Нигматова М.	Хизматлар соҳасидаги миллий иқтисодиётда ишга оғти	49
Азизов Ш.Э.	Хизмат кўрсатиш соҳасини ривожлантиришнинг назарий жиҳатлари	53
Муратова Н., Зокирова З.	Туризм хизматларининг мамлакат тараққиётидаги аҳамияти	57
Векитов А.А., Тоғ'аев С.С.	Аҳоли иштиниш тизими уахшларда banklarning уағли хизматлари ривожлантириш йўллари	60

II ШУЪБА. «ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СОҲАСИ АСОСИЙ ТАРМОҚЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ МЕХАНИЗМЛАРИ. ТЕНДЕНЦИЯЛАРИ ВА ИСТИҚБОЛЛАРИ»

Исроил Б.И., Хасанов О.М.	Суя ресурсларини фойдаланиш ва унинг тартибга солиниш иқтисодий механизмларини тақомиллаштириш	64
Хайруллов У., Непалова Д., То'паёв С.	Ўзбекистоннинг барқарор ривожланишида bozor tizimining айланиш ва о'зига хос хусусиятлари	69
Носиров Б., Исломов Д., Қобулова М.	Фермер хўжалиқларининг бозор инфраструктураси қорғонлари билан ташкилий-иқтисодий муносабатларини тақомиллаштириш	72
Бойназаров У.Э.	Уруғ туманининг туристик салоҳияти ва ундан фойдаланиш йўналлишлари	76
Векитов Ш.Х., Усмонова Ш.Ш.	"KONIGL MEROS" Samitidagi qo'g'oz ishlab chiqarish ustaxonasidagi tizimda foydalanish imkoniyatlari	79
Алимова Р.И., Бекмуродов А.А., Тоғиев С.С.	Хизмат кўрсатиш соҳасини ривожлан- тиришнинг инновацион йўналлишлари иқтисодий ўсиш омилли сифатида	82
Пардаев О.М.	Мамлакатимизда оғик-оғик маҳсулотлари хавфсизлигини таъминлаш таъбирлари қурилоқда	85
Тоғаймуродов Э.Б., Саломов Александр	Самарқанд вилоятининг қишлоқ хўжалиқларида туризмни ривожланиш имкониятлари	88
Холматов Д.Х., Ғаузилова А.	Хизмат қоғариш қорғонларида шахсий sovcining roli	93
Бойбаев Н.Д., Пардаев Ш.Х.	Таълим хизматлари бозорини ривожлантиришнинг таъкилий- хўжалиқ масаллари	96
Рахимова Х.А., Мамановусова М.О.	Масхоналар таъкилий тузилмаси ва шу орқали унинг бошқариш масаллари	99
Пой М.Т.	Ўзбекистон – страна традиций	103
Ғафуров А.Т.	Проблеми модернизации системы управления качеством жилищного строительства в Республике Узбекистан	105
Суюнов А.С., Илмуродов А.М., Суюнова Д.М., Руден С.Т.	Туризмнинг пайдо бўлиш тарихини ўрганиш зарурлиги	108
Абиев Ж.Н.	Туризмнинг пайдо бўлиш тарихини ўрганиш зарурлиги	108
Холматов Д., Қо'сқоров Ф.	Туризмнинг пайдо бўлиш тарихини ўрганиш зарурлиги	111

- turizm sohasiga akborot-kommunikatsiya texnologiyalarini jori etish xalqda on-layn tizimda broylantirish;

- turizmin rivojlantirishga o'ng mintaqaviy dasturlarni sifatini oshirib chiqish;

- bosor iqtisodiyoti sharoitida kuchli rivojot yozga keladigan turistik faollarda inyor texnologiyalarini kuzatish;

- turizm sohasida kadrlarni tayyorlash va katta tayyorlash miqdori tizimni samaradorligini oshirish.

Kuorinida berilgan har bir taklif va xulosalardan kuzatadigan asosiy maqsad Uzbekistonning xam turizmin rivojlanish davlatlar katorida kurini, xalqaro maydonda Uzbekistonning ob'ektlarini kuzatish, diplomatik munosabatlarni rivojlantirishdan iboratdir.

A.A.Bekmurodov - Samisi "Bank va jamg'arma ishi" kafedasi assistenti, S.S.Tog'ayev - Samisi "Bank va jamg'arma ishi" kafedasi assistenti

ANOIL TERMUSH TARZINI YAXSHILASHDA BANKLARINING YANGI XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI

Mamlakatimizni islooh etish va modernizatsiyalash jamoalari yanada takomillashib borishi milliy iqtisodiyotimizning bir bo'lagi, xizmatlar bozorini rivojlantirishda, rivojot strategik maqsadimiz - ijtimoiy yo'nalishdagi bozor iqtisodiyotiga asoslangan ochiq demokratik davlat yaroq etish va fuqarolik jamoatini shakllantirishdan iborat. Bu maqsadga erishish uchun mamlakatimiz iqtisodiyotining barcha jabhalarida zamon talabiga javob beruvchi yangi xizmatlarni jori etish lozim.

Prezidentimizning 2010 yil 19 apreldagi "Bank plastik kartochkalaridan foydalanish holda hisob-kitob tizimini rivojlantirishni rag'batlantirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarorida bank plastik kartochkalariga xizmat ko'rsatish infratuzilmasini rivojlantirish aholi uchun keng qamrovli xizmat ko'rsatishni kengaytirib bormoqda.

Prezidentimiz tashabbusi bilan "Yagona umumrespublika protsessing markazi" tomonidan yangi "SmartVisa EMV" texnologik platformasini ishlab chiqildi. Ushbu platforma "online" holatda ishlaydi va "Duet" tizimi platformasi bo'lmish "online" ga nisbatan ancha qulayliklarga va himoyaga ega bo'lgan. Davlat komissiyasining 2011 yil 9 fevraldagi qaroriga binoan tijorat banklari UZKART to'lov tizimini DUET platformasidan EMV standartlariga o'tkazish loyhasini amalga oshirib, jahon standartlariga asoslangan yangi so'm plastik kartalarni chiqarishni boshladi.

Hozirda Respublikamizda Uzcand plastik kartochkalarining ikki turi muomalada. Birinchi turi Online, ikkinchi turi Offline turidagi DUET kartasi. Kelajakda ishlatiladigan Online kartochkalardir.

Ushbu kartochkalarning afzallik tomonlari va xususiyatlari ko'proq Online kartochkalarning har bir egasi kartochka hisob raqamiga pul mablag'larini ishlatish uchun bankomatga murojaat etmaydi. Chunki pul mablag'larini kartochka egasining hisob raqamiga avtomatik tarzda tushadi.

Aslida pul mablag'larini kartochkada saqlanmaydi. Kartochka bank hisob raqamidan pul mablag'larini yechib olib kovuening hisob raqamiga jo'natish uchun kiritilgan bular. Ushbu usul kartochka egasining kartochkasi yo'qolgan yoki o'g'irlangan holatida kartochkadan hech kim foydalanish olinmaydigan karta bo'lgan va bu kartochkani bir necha soat mobaynida blokka qo'yish mumkin. Buning uchun kartochka egasi kartochkani taqdim etgan bank masalasiga rasporti bilan murojaat etadi va bank xodimlari kartochkani blokka qo'yishadi.

Plastik kartochka naqd puldan ko'ra afzalliklarga ega.

✓ kartochka egasini va sotuvchi uchun ko'rsatgan xizmat, sotgan tovar uchun hisob-kitob qilish jarayonida qayim olib berish masalasi bo'lmaydi.

✓ katta miqdordagi pul mablag'larini olib yurish shart emas. Plastik kartochka bilan pul mablag'larini qabqlantirish kabi xavflarga yo'l qo'yilmaydi.

Savdo va xizmat ko'rsatish tashkilotlari uchun ham naqd puldan ko'ra plastik kartochka orqali to'lov qabul qilishning afzalliklari bor, bular: pul mablag'larining tez aylanishi, inkassatsiya amaliyotlari bajarilgandan so'ng hisob raqamiga pul mablag'larining darhol kelib tushishi, pul mablag'larining tekshirishda aylanishi hisobiga inflyatsiya yo'qotishlarning kamayishi, mijozlarga xizmatning yangi turi, ularga imkoniyat va chegitmalar taqdim etish hisobiga imidjining ko'tarilishi va deiniy mijozlarning ko'payishi, pul mablag'larining talon-tarj bo'lishining oldini olish, naqd pul mablag'larini inkassatsiya qilish bilan bog'liq harajatlarning kamayishi, pulni soxtalashtirish, eski himda yaroqsiz pul olish bilan bog'liq masalalardan holi bo'lish kabi bir qancha muammolarni hal qiladi.

Uzcand plastik kartochkalarida EMV standartlariga javob beradigan NXP chiplari ishlatiladi. Ushbu chiplar yovuz niyatli odamlarning maqsadlariga yetishlari uchun hech qanday umid qoldirmaydigan Uzcand kartochkalari yordamida bajarilgan amaliyotlarning havfsizligini ta'minlab beruvchi yangi darajaga ko'tarildi. Bugungi kunda chiplik plastik kartochkalar yordamida savdo tashkilotlarida harid jarayonida PIN-kodni kiritish talab etiladi, bu esa mag'nat chiziqli kartochkalarga qaraganda chiplik kartochka orqali amalga oshirilgan tranzaksiyalarda (o'tkazmalar) havfsizligini nihoyat darajada oshiradi. Shuningdek, mikroprotsessorli Uzcand kartochkalari har gal tranzaksiya amalga oshirilganda tranzaksiya uchun maqsad va noyob kod hosil qiladi, keyingi bajariladigan amaliyot uchun yangi kod talab etiladi, shuning uchun ushbu kartochkalarni qabqlantirish bo'lmaydi.

Mijozlar o'z pul mablag'larini ishonchli va xavfsiz saqlanayotganligini kunning xotirlagan vaqtida SMS-xabrorot xizmati tufayli balansi tekshirish va

harajatlarni nazorat qila olishlikda. Katta hisob raqamida qancha pul muhiy¹ qoldig² in bilish uchun binokorat yoki mahsus qurilmalarga kartochkani qo'yib tekshirib o'tirish shart emas, SMS-axborot xizmatini telefonga yozib va internet tarmog'i orqali my.uzcard.uz elektron manzildagi Shahiy kabinetdan amalga oshirilgan to'lovlar to'g'risidagi ma'lumotlarni SMS tarzida olishi to'g'risidagi ma'lumotni ko'rish, kommunal va boshqa xizmatlar uchun onlayn to'lovlarni amalga oshirish mumkin.

o'shiritish uchun shahsiy kabinetdan taqabqari mobil illova ishlab chiqildi. Uzcard kartochka orqali amalga oshirilgan bir ushbu illovaga bog'langan plastik illova (Mbank-Uzcard, Click) foydalanuvchi uchun internet provayderlar, mobil aloqa operatorlari, internet do'konlar va boshqa uy-joy kommunal ho'jaligi sohasida ko'rsatilgan xizmatlar uchun to'lovlarini amalga oshirish imkonini beradi. Mobil illovani Apple i va Android mobil qurilmalar foydalanuvchilari o'zlarining qurilmalari uchun ko'chirib olishlari mumkin.

raqami egasi o'z o'la a'zolari ning har bir uchun maqd pul yetishiga limit (kumiga/kafasiga/oyga) sarflangan pul miqdolarini chegranlab qo'yishi mumkin. Bunda hisob raqami egasining xohishiga ko'ra har bir qo'shimcha katta organi amalga oshirilgan moliyaviy amaliyotlar to'g'risidagi sm-barcha ishonchli shahslar, do'stlar, hamkorlar va boshqalar uchun, balki imkoniyatining yaratilganligidadir.

imkoni bor-
Uzcard
tizimida Online kartalarning elektron tijoratdagi keng xizmat qilish muddati tugashiga qadar) kartalari o'zlarida

Aholi bo'sh pul mahlag'larini banklarga jalb etish, bank inflyatsiyasini qishqartirish, kommunal to'lovlar va boshqa xizmatlar bo'yicha to'lovlarini qabul qilish uchun qulay sharoitlar yaratish, naqd pul tushumlarining bank kassalariga maxsus kassalar faoliyat ko'rsatmoqda.

Osiyo mahallakatlarida plastik kartochkalar infratuzilmasini kengaytirish hisobiga